

Drabik István:
Nagyképű

Június 5-én Veszprémben, a Művészetek Házában, a könyvhét programjának keretében konferenciát rendeztek Péntek Imre költészetéről a FISZ és a Ráció Kiadó szervezésében. A két részben lebonyolított tanácskozáson előadást tartott Zsávolya Zoltán, L. Simon László, Payer Imre, Sütő Csaba András, Hörcher Eszter, Szalai Zsolt, Szemes Péter, Csontos János, László Zsolt, Bence Lajos és Kilián László. A tervek szerint az előadások szövege a Ráció Kiadó Opus és disputa sorozatában lát napvilágot.

Augusztus elején Péntek Imre és Szemes Péter ellátogatott több erdélyi szerkesztőségbe, hogy a korábbi jó kapcsolatokat a személyes találkozások során tovább mélyítsék. Marosvásárhelyen a Látó szerkesztőjével, Kovács András Ferenc főszerkesztőjével, Szabó Róbert Csaba főszerkesztő-helyettessel és Vida Gábor rovatvezetővel eszmecserét folytattak a Pannon Tükör marosvásárhelyi összeállítása utáni együttműködés lehetőségeiről, a találkozás alkalmával szerkesztőségünk tagjai átadták a Pannon Tükör Könyvek sorozatának újabb kötetét. Ugyanitt a Népújság főszerkesztője, Nagy Miklós Kund is fogadta a zalai testvérváros folyóiratának szerkesztőit. (A kiváló művészeti íróknak egyébként több tanulmánya is megjelent a Pannon Tükörben.) A szívélyes hangú megbeszélésen szóba került a Pannon Tükör szerzőinek irodalmi estje, vagy kiállítással egybekötött matinéja. A főszerkesztő úr pedig kiemelte: számít lapja kulturális melléklete, a Múza készülő kötetébe a vendégek írásaira. Felmerült az is, hogy az ősz folyamán Kabdebó Tamás 75 (novellák, elbeszélések) című kötetét – mely szintén a Pannon Tükör Könyvek sorozatának darabja –, az író részvételével a városban is bemutatják. (Erről még további egyeztetések szükségesek.) Csíkszeredán a Székelyföldszerkesztőségben sikerült találkozni Ferenczes István főszerkesztőjével, Fekete Vince főszerkesztő-helyettessel és Lovétei László titkárral. (Egyébként mindhárman ismert és kiváló költők.) Szóba került, hogy a kéziratok küldésén túl, a testvérmegyei kapcsolatok keretében a két folyóirat szerzői „kört” cserél, melyet a két lap – lehetőség szerint – ugyanabban az időben közöl. A Székelyföld zalai-lendvai bemutatkozása is a közeljövő tervei között szerepel. A két szerkesztőség (és kiadó) kölcsönösen megajándékozta egymást az utóbbi időszak könyvtermésével.

Veszteségeink:

Július 1-én kaptuk a szomorú hírt: váratlanul eltávozott a Pannon Tükör egykori munkatársa, rendszeres szerzője, Zala György kultuszának újraélesztője, **Borbás György**.

Rajztanári diplomája mellett elvégezte az ELTE művészettörténet szakát is, hogy hivatásának és szenvedélyének minél felkészültebben élhessen. Szerette a kortárs művészetet, de fő kutatási területe a 19-20. század fordulójának művészete volt. Ebben a témában szakembereket megszegyénítő tájékozottságra tett szert. Összefogva a lendvai értelmiségiekkel, visszaadta a szülővárosnak „elveszített” szobrász fiát, a Millenniumi emlékmű alkotóját. Előbb a Lendvai füzetek 1996-os különszámában, majd a Kossuth Kiadó által megjelentetett (azóta is hézagpótló) monográfiájában tárta fel a magyar historizmus reprezentatív szobrászának páratlanul gazdag (méltatlan támadásoknak kitett) életművét. Szerteágazó tudásának egyik forrása az MTA Képzőművészeti Kutatóintézet könyvtára volt, ahova hetente-két hetente feljárt, de a Nemzeti Galéria munkatársai, sőt, főigazgatója, Bereczky Lóránd is segítettek munkáját. Nem véletlen, hogy két igényes kötete a Zala-monográfia és a Wlassics Gyula és a művészetek c. „leveleskönyv” előszavát is utóbbi írta. Egyike volt azoknak a tudós tanároknak, akik olyan zalai értékekre hívták fel a figyelmet, amelyek az egyetemes magyar kultúra szerves részei. És elérkezett 2008, Zala György születésének 150. évfordulója... Megalakult a Zala György Emlékbizottság, melynek titkárául választották. Borbás Györgynek kitüntető szerepe volt abban, hogy a budapesti áprilisi emlékkonferencia nyitánya után Lendva, Zalaegerszeg, Pécs, más vidéki városok és Arad méltóan ünnepelték meg ezt a jeles évfordulót. Nevéhez és szerkesztői munkájához köthető az a szép album is, a Nemzeti Emlékhely Bizottság kiadásában, amelyben a saját tanulmánya mellett írók, történészek, kortárs művészek vallanak a neves mesterről. 2008 őszén, Lendván, az emlékév záróünnepségén tanúja lehetett Király Ferenc, Munkácsy-díjas szobrászművész Zala György-portréja avatásának. Majd két évtized fáradhatatlan küzdelmének szép eredménye volt ez. Mindeközben két, Zala Györgyről készült filmben is megszólalt szakértőként, Csontos János dokumentumfilmjében és Gál Anasztázia dokumentum-játékfilmjében. Az emésztő kór sem akadályozta abban, hogy az utolsó pillanatig dolgozzon, kutasson, írjon. Szerkesztőségünkbe is gyakran bejárt, otthonosan érezte ott magát. Nem terhelt bennünket betegségével, kórházba kerülése előtt pár héttel még újabb kéziratokat ígért. Ezért is értesültünk döbbenettel halálhíreről. A 150. évforduló alkalmából írott tanulmányában idézte Zala Györgyöt: „Én hittal dolgozom, és ha munkám eredményével a nagyközönség elé állok, meggyőződéseim szerint teljesítettem kötelességemet...”. Úgy gondoljuk, munkatársai, barátai és tisztelői, Borbás György hittal dolgozott és teljesítette a szülőföld és magyar képzőművészet iránti kötelességét. Sokáig hiányozni fog inspiratív egyénisége, példáját nem feledjük.

Július 15-én, 84 éves korában elhunyt **Rosta Sándor**, az 1956-os forradalom zalai eseményeinek emblematikus alakja. Zalaszentgróton kifejtett forradalmi tevékenységéért 8 évre ítélte a Kádár-féle vérbíróság, amelyből több mint 5 évet le is töltött. 1963-as szabadulását követően is megfigyelték, zaklatták, nem hagyták érvényesülni. A rendszerváltás után derült ki: kitűnő írói vénája van, számos cikket, visszaemlékezést jegyzett, melyek különböző lapokban jelentek meg. Az 1956-os forradalomról készült emlékszámunkban az ő önéletírás-részlete idézte fel leghívebben a megyében zajló lelkesítő eseményeket, a bukás és megtorlás időszakát, az ítélkezés körülményeit, a súlyos megpróbáltatást jelentő börtönöket. A zalai közélet ismert alakja volt; megszállottan őrizte és ápolta '56 szellemét. Cikkeivel, beszédek tartásával, renghagyó történelem órákon az iskolákban. Kiemelten fontosnak tartotta meggyőzni az ifjúságot a kommunizmus elleni heroikus felkelés igazságáról, a kommunizmus különböző válfajainak embertelenségéről. Ezért kezdeményezte (Ferenc Győzővel) egy politikai kiskaté megírását, amelyben közérthető módon magyarázták meg a gyakran használt, de mára megkopott-elhalványult jelentésű történelmi-politikai fogalmakat. A kötet a könyvhétre meg is jelent, bemutatóján azonban sajnos már nem vehetett részt. Kéziratainak gondozását szerkesztőségünk vállalta, abban a reményben, hogy egy, az életpályáját áttekintő, méltó kötet születhet a hátrahagyott kéziratokból. Személyében az 1956-os forradalom elveit soha meg nem tagadó résztvevője és hiteles tanúja távozott. Emlékét megőrizzük!